



## Barraca 2 de la Serra Gallina

Rellinars

### Ubicació

**Comarca:** Vallès Occidental  
**Lloc/Adreça:** Serra de Gallina  
**Alçada:** 371

### Coordenades:

**Latitud:** 41.64629  
**Longitud:** 1.91282  
**UTM Est (X):** 409465  
**UTM Nord (Y):** 4611076

### Classificació

**Número de fitxa:** 08179 - 177  
**Àmbit:** Patrimoni immoble  
**Tipologia:** Edifici  
**Estil / època:** Popular Contemporani Modern  
**Segle:** XVIII-XX  
**Estat de conservació:** Bo  
**Protecció:** Inexistent  
**Observacions protecció:** Decret 27/2011 del Consell Comarcal del vallès Occidental  
**Accés:** Difícil  
**Ús actual:** Sense ús  
**Titularitat:** Privada  
**Titular:** 08178A0100001000000U  
**Autoria de la fitxa:** Jordi Montlló i Laura Bosch  
**Data de registre de la fitxa:** ds., 16/03/2019 - 01:00

### Descripció

Barraca de pedra seca situada al vessant hidrogràfic esquerre del torrent de l'Esbarzer, al vessant sud-oest de Serra Gallina. S'hi accedeix des del Camí del Ginebral, en el punt on bifurca amb el camí que des de la Font de l'Esbarzer puja fins al Gibert de Dalt. Un cop aquí l'accés es fa enfilant-se cap el bosc en direcció a un sortint rocallós.

Es tracta d'una construcció aèria situada damunt d'un roqueter que sembla haver estat emprat en altres temps per a l'obtenció de pedra. És de planta circular, de 2,10 m de diàmetre. Està feta de pedra irregular, molt ben col·locada, desbastada en alguns indrets per formar una perspectiva planera en la col·locació exterior de la pedra. Les més ben escairades s'han emprat en la construcció dels brancals. La porta d'accés està orientada al sud-oest; mesura un metre d'alçada per 0,55 m d'amplada màxima exterior i 0,50 m de mínima interior, amb una triple llinda, plana. Els murs tenen un gruix a nivell dels muntants que oscil·la entre els 0,65 i els 0,70 metres. La coberta és de volta per aproximació de filades amb fumeral. No conserva el recobriment de terra amb pedruscall. L'alçada interior, des del terra fins al punt central de la volta és de 2,20 metres. Conserva el voladís que a nivell de la porta mesura 1,30 metres. El seu interior és sobri, sense tinells ni espitlleres.

## **Observacions:**

Barraca inventariada per l'Observatori del Paisatge de Catalunya dins el projecte Wikipedra de construccions de pedra seca, amb el codi número 9508.

## **Història**

La tècnica de la pedra seca es caracteritza per l'ús de la pedra sense treballar i sense cap material d'unió. Les irregularitats de les lloses es corregeixen amb pedruscall. La pedra només es treballa quan ha de tenir una tasca específica, com llindes o escaires. A Rellinars aquesta tècnica s'utilitza en les barraques de vinya, en les parets de marge per aterassar el terreny i també en tines.

Es tracta d'una tècnica amb uns orígens molt remots però que la seva expansió es vincula amb el creixement de la viticultura durant la segona meitat del segle XIX (SOLER i PERARNAU:1985). No hi ha testimonis, ni documentació que puguin aportar una cronologia més antiga. Els condicionants que afavoreixen l'aparició de les barraques són: un increment de l'àrea cultivable que provoca la construcció de parets de pedra seca per formar feixes; una atenció més continuada que reclama el conreu de la vinya, creant la necessitat d'aixopluc i magatzem d'eines del pagès que restarà més temps lligat al camp; i, finalment, la presència al Bages, d'un estrat rocós molt pròxim a la superfície.

La situació geogràfica d'aquestes barraques ve condicionada per la necessitat d'aprofitament de l'espai conreat. Podem trobar, per tant, barraques construïdes entre dues feixes de diferent nivell, sempre i quan siguin del mateix propietari. També podem trobar barraques enmig del camp, però es deu al mateix condicionant, ja que segurament es tracta d'una franja del camp rocosa o de difícil utilització pel conreu. Finalment, també podem trobar les barraques en un racó del camp, on s'amuntegaven les pedres extretes de llaurar, o fora del camp semi excavades en un marge. Segons la tipologia de la seva construcció, poden ser de planta circular o quadrangular i poden ser construccions isolades o estar adossades en un marge o altra construcció. La volta de les de planta circular es fa per aproximació de fileres. En canvi, les de planta quadrangular poden tenir la volta per aproximació de fileres o en base a un sistema piramidal. Pel que fa al tema dels constructors, es pot parlar de tres teories: l'existència de quadrilles de "barracaires" itinerants, els "sardans", o el propi pagès. L'existència del sardans s'ha recollit en el treball de Soler i Perarnau (1985) gràcies a un informant que situa aquests personatges a finals del segle XIX. Es tracta d'homes procedents de la Cerdanya, segurament la part alta de la Cerdanya, que oferien els seus serveis per a la construccions de pedra seca, com activitat complementària en èpoques climatològicament adverses en el seu lloc de residència.

## Bibliografia

- PLANS MAESTRA, Jaume (2009). Arquitectura tradicional rural en pedra seca a la comarca del Bages. Ajuntament de Bellpuig i Publicacions d l'Abadia de Montserrat.
- RECULL HISTÒRIC DE MURA (2017). Pedra seca, pedra viva. Patrimoni vitícola i desenvolupament econòmic. Ponències i comunicacions de la IX Trobada d'Estudis per a la preservació del patrimoni de la pedra seca als Països Catalans.
- RIPOLL, Ramon, coord. (2010). La pedra seca. Evolució, arquitectura i restauració. Col·lecció Arquitectura tradicional, vol. 3. Edicions Brau. Figueres.
- SOLER i BONET, Josep M. i PERARNAU i LLORENS, Jaume (1985). "Les barraques de vinya al terme municipal d'Artés (Pla de Bages)"; dins Dovella, núm. 17. Manresa, pàgs. 37-43.
- SOLER i BONET, Josep M.(1987). "Barraques i tines, construccions per a la vinya"; dins Dovella, núm. 24. Manresa.
- SOLER i BONET, Josep M.(1988). "La tècnica de la pedra seca. La construcció popular"; dins Dovella, núm. 29. Manresa, pàgs. 47-52.
- SOLER i BONET, Josep Maria (2000). "La construcció en pedra seca, arquitectura, patrimoni i tradició"; dins Dovella, núm. 70. Manresa, pàgs. 9-11.

